

Zingeving en spiritualiteit

Deze factsheet geeft een overzicht van de belangrijkste knelpunten die zorgverleners ervaren bij het verlenen van deze zorg. De richtlijn Zingeving en spiritualiteit in de palliatieve fase uit 2018 wordt herzien om knelpunten in de zorg te verbeteren.

Over zingeving en spiritualiteit

Onder 'zingeving en spiritualiteit' verstaan we het vinden naar betekenis in je leven en het beantwoorden van fundamentele vragen, zoals: "Wie ben ik?", "Wat vind ik echt belangrijk?" en "Waar wil ik naartoe?" Deze vragen kunnen invloed hebben op de te verlenen zorg en behandeling.

Doelstelling

De herziening beoogt zorgverleners te ondersteunen bij een betere integratie van spirituele zorg in de dagelijkse praktijk en het omgaan met (culturele) verschillen in zingeving en spiritualiteit. De focus ligt op patiëntgerichte zorg en het bieden van concrete handvatten voor signalering, multidisciplinaire samenwerking en cultuursensitieve zorg.

Belangrijkste knelpunten

Onvoldoende bewustwording en scholing

- Zorgverleners missen kennis en praktische training om zingevingsvragen te herkennen en te bespreken, wat handelingsverlegenheid veroorzaakt.

Beperkte integratie in de dagelijkse zorg

- Spirituele zorg wordt vaak niet als gedeelde verantwoordelijkheid gezien, waardoor de samenwerking met geestelijk verzorgers tekortschiet.

Gebrek aan cultuursensitieve zorg

- Interculturele verschillen en religieuze overtuigingen worden niet altijd goed begrepen, wat leidt tot miscommunicatie en ontoereikende zorg.

Tijdsdruk en organisatorische belemmeringen

- Door hoge werkdruk blijft aandacht voor spirituele zorg vaak onderbelicht.

Herkennen van een existentiële crises

- Er is behoefte aan praktische handvatten voor het herkennen van een existentiële crisis en samenwerken bij crisisinterventies.

Belangrijke cijfers

155 zorgverleners namen deel aan de knelpuntenenquête.

41% van de respondenten is tevens consultant, kaderarts, verpleegkundig specialist of hospice-verpleegkundige.

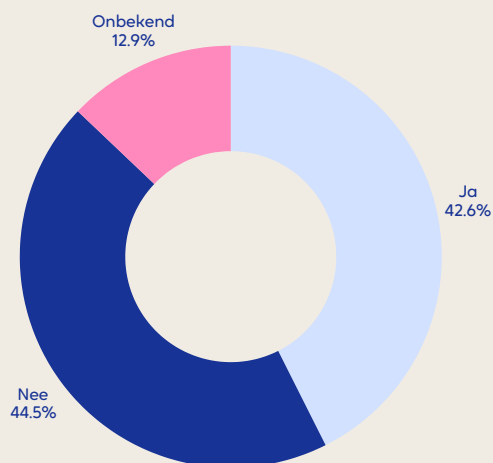
21 % heeft onvoldoende handvatten om een existentiële crisis te herkennen, te begeleiden en te verwijzen (bij 30% onbekend).

81 respondenten vinden het omgaan met (culturele) verschillen in zingeving en spiritualiteit een knelpunt.

Zorgverleners ervaren hulpvragen zelden als knelpunt, maar de **samenwerking** met geestelijk verzorgers blijft achter.

Ethische dilemma's

Ervaart u ethische dilemma's bij het signaleren en/of verlenen van spirituele zorg aan patiënten?

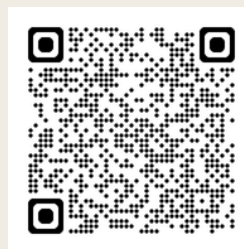
Vervolgstappen

- De richtlijnwerkgroep verwerkt deze knelpunten in de nieuwe richtlijn.
- Systematisch literatuuronderzoek en praktijkervaringen worden gebruikt om de aanbevelingen vorm te geven.
- Publicatie van de nieuwe richtlijn wordt verwacht in **2026**.

Meer informatie

Voor vragen of bijdragen aan de richtlijnontwikkeling mail je naar richtlijnen@pzn.nl.

Scan de QR-code voor de status van deze en andere richtlijnen Palliatieve zorg.

Zorgsetting waarin respondenten werken

